

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v. de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp
Brief minister LNVN "Weer ruimte
voor boer, natuur en bouw"

Zaaknummer
830140

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 1 september 2026

Geachte voorzitter,

I. Inleiding

In onze brief van 7 juli 2026 (*zaaknummer 830140*) hebben wij uw Staten geïnformeerd over de hoofdlijnen van de Kamerbrief 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelenpakket voor landbouw, natuur en stikstof', onze eerste duiding daarvan voor Zeeland en het vervolgproces. Met deze Kamerbrief van 26 juni 2026 presenteert het kabinet een maatregelenpakket voor een samenhangende aanpak van landbouw, natuur en stikstof, gericht op natuurherstel en het weer mogelijk maken van vergunningverlening.

Eveneens op 7 juli 2026 heeft de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LNVN) ons college een aanvullende brief gestuurd over het vervolgproces voor de gebiedsgerichte aanpak rond kwetsbare Natura 2000-gebieden (*bijlage 1*). Daarin gaat de minister in het bijzonder in op de voorgenomen zoneringsaanpak en nodigt hij de provincies uit om gezamenlijk te komen tot een verdere uitwerking, zodat de provinciale en rijksaanpak zo goed mogelijk op elkaar aansluiten.

In de voorliggende brief informeren wij u over onze nadere duiding van deze rijksaanpak, de betekenis daarvan voor Zeeland en de koers die wij voor het verdere overleg met het Rijk hanteren. Daarbij gaat het op dit moment niet om een definitieve keuze vóór of tegen zoning, maar om het bepalen van de uitgangspunten voor de verdere gebiedsspecifieke uitwerking en onze inzet richting het Rijk.

II. Rijksaanpak

Het Rijk kiest voor een samenhangende aanpak van generieke maatregelen, gebiedsgerichte maatregelen en natuurherstel, met als doel natuurherstel te realiseren en vergunningverlening stapsgewijs te hervatten.

1. Generieke maatregelen

Het Rijk zet in op emissiereductie in landbouw, industrie en mobiliteit. Voor de landbouw gaat het onder meer om emissienormen, grondgebondenheid en ondersteuning bij verduurzaming, extensivering, verplaatsing of vrijwillige beëindiging.

2. Gebiedsgerichte maatregelen

Aanvullend is het Rijk voornemens zones van 500 meter in te stellen rond zeven stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in Zeeland. Binnen deze zones worden stikstof en andere drukfactoren, zoals hydrologie, waterkwaliteit en gewasbeschermingsmiddelen, in samenhang aangepakt. De definitieve selectie, begrenzing en rijksinstructieregels worden nog uitgewerkt.

3. Gebiedseigen aanpak (omwisselbesluit)

Provincies kunnen onder voorwaarden kiezen voor een gebiedseigen alternatief. Dit moet vóór 1 januari 2028 ten minste een gelijkwaardige bijdrage leveren, uitvoerbaar en juridisch geborgd zijn en vanuit de regio financieel worden gedekt.

III. Rijksaanpak in relatie tot de Zeeuwse koers

De rijksaanpak sluit aan bij de koers die Zeeland met het Stikstofplan en het Programma Landelijk Gebied heeft ingezet. Beide zijn gericht op natuurherstel en stikstofreductie om daarmee perspectief te creëren voor vergunningverlening. Zeeland kiest daarbij voor een integrale, gebiedsgerichte aanpak waarin ook landbouw, hydrologie, waterkwaliteit en -kwantiteit, klimaat en andere drukfactoren in samenhang worden gezien.

De rijksaanpak kan de Zeeuwse aanpak versterken door landelijke regelgeving, maatregelen en financiële instrumenten. Tegelijkertijd gaat de voorgenomen zonering verder dan de huidige Zeeuwse aanpak, zowel door het meer verplichtende karakter als door de geografische reikwijdte. Waar het Zeeuwse Stikstofplan de gebiedsgerichte stikstofmaatregelen primair richt op de Kop van Schouwen en de Manteling van Walcheren, brengt het Rijk ook vijf andere Zeeuwse Natura 2000-gebieden in beeld. Dit vraagt om een zorgvuldige, gebiedsspecifieke afweging.

IV. Zeeuwse koers, aanpak en inzet richting het Rijk

Wij hanteren de rijksaanpak voor zonering als vertrekpunt voor het verdere overleg met het Rijk, zonder daarmee vooruit te lopen op een definitieve positie over de afzonderlijke zones. Een gebiedseigen aanpak via een omwisselbesluit ligt op dit moment niet voor de hand, omdat deze naar verwachting grotendeels dezelfde maatregelen zal vragen en de verantwoordelijkheid voor financiering, juridische borging en uitvoering daarbij in belangrijke mate bij de Provincie komt te liggen.

De komende periode stellen wij per betrokken Natura 2000-gebied een factsheet op. Hierin brengen wij de relevante drukfactoren, bestaande functies, het effect van de rijksmaatregelen, eventueel benodigde aanvullende maatregelen en de gevolgen van zonering in beeld. Op basis hiervan beoordelen wij per gebied of zonering noodzakelijk is en, zo ja, of de voorgestelde zone van 500 meter en het maatregelenpakket passend en proportioneel zijn.

Deze uitwerking vormt de basis voor onze inzet richting het Rijk. Daarbij zetten wij in op passende instructieregels en begrenzing van de zones, voldoende ruimte voor gebiedsspecifiek maatwerk en voldoende rijksmiddelen. Ook vragen wij aandacht voor specifieke Zeeuwse omstandigheden, waaronder de bijdrage vanuit het buitenland en de scheepvaart, recreatiedruk en zoetwaterbeschikbaarheid. Daarnaast vragen wij aandacht voor de ondersteuning van ondernemers die door maatregelen worden geraakt. Parallel hieraan stemmen wij af met gemeenten, het waterschap, maatschappelijke partners en betrokken partijen binnen de gebiedenaanpak.

V. Vervolgproces met het Rijk

Het Rijk werkt de zoneringsaanpak de komende periode samen met provincies en andere medeoverheden verder uit. Daarbij staan de definitieve selectie van Natura 2000-gebieden, de uitwerking van de rijksinstructieregels en de mogelijkheid van een gebiedseigen aanpak centraal. In september vinden ambtelijke gesprekken en verdiepende impactsessies plaats, waarbij Zeeland de Manteling van Walcheren als gebiedscasus inbrengt. In oktober volgt bestuurlijk overleg. Het Rijk beoogt dan duidelijkheid te geven over de gebieden waarvoor zonering gaat gelden. Vaststelling van de rijksinstructieregels is voorzien voor januari 2027. In dit proces brengen wij onze gebiedsspecifieke kennis en de gevolgen voor bestaande functies in, zodat deze kunnen worden betrokken bij de definitieve uitwerking van de zoneringsaanpak. Parallel aan dit rijksproces werken wij de gevolgen van de rijksaanpak voor Zeeland verder uit. In **bijlage 2** vindt u de planning van deze provinciale vervolgaanpak.

Wanneer meer duidelijkheid bestaat over de definitieve selectie van gebieden, de rijksinstructieregels en de gevolgen daarvan voor Zeeland, informeren wij uw Staten opnieuw over de uitkomsten en het verdere vervolg. Zoals wij in onze brief van 7 juli hebben aangekondigd, willen wij hierover in het najaar ook met uw Staten in gesprek, mede op basis van de gebiedsspecifieke uitwerking en de uitkomsten van het overleg met het Rijk, medeoverheden en maatschappelijke partners.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

A.J. van der Maas
Waarnemend voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlage:

1. Brief van de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw' van 7 juli 2026 aan de Provincie Zeeland;
2. Planning vervolgproces aanpak Kamerbrief

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.